

Vrouwen en Europa: welke uitdagingen en strategieën?

Publiek debat van 2 april in het Europees Parlement, naar aanleiding van de Europese verkiezingen van 7 juni 2009, met leden van het Europees Parlement en Europakenners over de betekenis en het belang van Europa voor vrouwen en vice versa.

Organisatie:

Het Informatiebureau van het Europees Parlement in België, de Nederlandstalige Vrouwenraad en de Conseil des Femmes Francophones de Belgique.

Programma:

Welkomwoord door de organisatoren: André De Munter, waarnemend Hoofd van het Informatiebureau van het EP in België, prof. Dr. Katlijn Malfliet, voorzitter Nederlandstalige Vrouwenraad, en Magdeleine Willame-Boonen, voorzitter Conseil des Femmes Francophones de Belgique.

9u30 – 10u45

In het eerste deel komen enkele vrouwelijke Belgische EP-leden aan het woord over hun werk in het EP.

Tussenkomsten van Annemie Neyts, Véronique De Keyser en Frieda Brepoels.

Met het oog op de Europese verkiezingen getuigen deze Belgische leden van het Europees Parlement over hun werk in het EP en hun bekommernissen en aanbevelingen voor de volgende legislatuur van het EP, vooral met betrekking tot het genderbeleid.

Annemie Neyts

De EU is van in het begin een verdediger van gelijke behandeling. Het artikel 119 in het Verdrag van Rome over gelijk loon m/v is het begin geweest. Sindsdien heeft de EU heel veel werk geleverd en de strijd voor de gelijke behandeling van vrouwen en mannen gesteund, bijvoorbeeld op het vlak van de combinatie tussen arbeid en zorg. Maar we moeten waakzaam zijn voor krachten in het Europees Parlement die het er niet langer mee eens zijn.

Nu zijn er 37% vrouwen in het Europees Parlement. Dat komt omdat mannen niet eerder inzagen hoe belangrijk het EP wel was. Eens onze plaatsen bezet, zullen mannen die niet zo gemakkelijk afgeven. Wat betreft een mentaliteitswijziging is er nog veel werk aan de winkel, ook bij vrouwen. Overal zien we een terugval. Vorige vrijdag in Estland hoorde ik vrouwen zeggen: ja natuurlijk moeten vrouwen aan politiek doen, maar ze moeten wel competent zijn. Mannen zeggen dat nooit van zichzelf, ze gaan ervan uit dat ze dat zijn.

In de G-20 zijn geen vrouwen. Zou de economie er zo erg aan toe geweest zijn als er meer vrouwen in zaten? Bedrijven doen het beter met meer vrouwen aan de top.

In het EP zijn er van de nieuwe lidstaten vrouwen en mannen verkozen met een voorkeur voor de traditionele rolpatronen waarbij de vrouw zorgt voor gezin en huishouding. Anna Zaborska, voorzitter van de Commissie Vrouwenrechten en Gendergelijkheid, pleit ervoor dat vrouwen aan de haard blijven. De boodschap is: waakzaam blijven. Er is veel vooruitgang geboekt dank zij Europa, maar de strijd is ver van gestreden.

Véronique De Keyser

Vrouwelijke solidariteit in de politiek is nodig. Ja, vrouwen doen anders aan politiek. Maar wat André De Munter zei in zijn inleiding maakt me kwaad. Er moet geen *complementariteit* zijn tussen vrouwen en mannen in de politiek, maar *gelijkheid*! Zelfs in de EU zijn de ongelijkheden m/v flagrant. Uit een vergelijkende studie van de wetgevingen in de EU blijkt dat in elke lidstaat een verschillende straf staat op verkrachting, de wetgeving rond de combinatie arbeid/zorg is in elk land verschillend. Laten we beginnen met de gelijke behandeling van vrouwen en mannen te realiseren op hoog niveau in de EU.

Ik ben professor arbeidspsychologie. Werkonzekerheid, armoede, flexibiliteit: vrouwen zijn het eerste slachtoffer. Jonge vrouwen hebben vandaag geen tijd om kinderen te krijgen. Ze hebben teveel werk.

André De Munter

Met complementair bedoel ik dat vrouwen van nature die multitasking capaciteit hebben.

Frieda Brepoels

In 2004 ben ik in het EP gekomen, verantwoordelijk voor milieu en volksgezondheid. In die hoedanigheid heb ik veel kunnen doen voor vrouwen. Genderbeleid is heel belangrijk. Op het vlak van preventie en informatie zie ik dat vrouwen na de pensionering zich inzetten voor patiëntenorganisaties die naar het EP komen steun zoeken, vb borst- en baarmoederkanker, osteoporose. Voor wetenschappelijk onderzoek op het vlak van volksgezondheid kan de EU heel veel middelen inzetten.

Afgelopen maand hebben we naar aanleiding van de Vrouwendag de Eurobarometer onderzocht met prioriteit voor: gelijk loon, acties tegen geweld, kinderopvang,... De resultaten zijn op zijn minst interessant. Er komt een beweging op gang van vrouwen in nieuwe lidstaten om vrouwenbelangen te verbeteren.

We willen dat vrouwen meer aangemoedigd worden om verantwoordelijkheid op te nemen. Toch zijn we bij de N-VA niet gewonnen voor quota.

Vragen uit het publiek

- 1 Kan een richtlijn gemaakt worden over alimentatie?
- 2 Kan er een richtlijn komen die recht geeft om gerechtelijk onderzoek te doen?
- 3 Wat is er gebeurd met het Best Practices boek: is dat onder het stof beland of wordt het gebruikt door Europarlementariërs?
- 4 Is er een beschermd statuut voor vrouwen die naar de EU komen in het kader van gezinshereniging, en die slachtoffer worden van partnergeweld?
- 5 Uit alle EU-onderzoeken blijkt dat vrouwen meer participeren in de economie waar goede kinderopvang is. Is er BTW-vermindering mogelijk op kinderopvang?

Moderator: Isabelle Durant, senator

10u45 – 12u30

In het licht van de Europese verkiezingen en van het Belgisch EU-voorzitterschap in 2010 gaan de voorzitters van de Vrouwenraden vervolgens dieper in op enkele uitdagingen en bedreigingen voor het Europees genderbeleid.

Magdeleine Willame-Boonen: "Waar staan de vrouwen in het diversiteitsdebat?"

Katlijn Malfliet: "Zijn de nieuwe EU-lidstaten een bedreiging voor onze verworvenheden?"

De Belgische ministers van gelijke kansen samen met de staatssecretaris belast met de voorbereidingen van het Belgisch voorzitterschap worden uitgenodigd om hun visie op het Europees genderbeleid toe te lichten en hierover met het publiek in debat te gaan.

Tussenkomsten van

Michelle Bribosia, vertegenwoordiger van Joëlle Milquet, Vice-Eerste Minister en Minister van Werk en Gelijke Kansen

Sandrine Debunne, Adviseur Kabinet Minister-President Rudy Demotte

Donatienne Grégoire, Adviseur Kabinet Staatssecretaris Olivier Chastel

Liesbet De Keersmaecker, Adviseur kabinet Staatssecretaris Brigitte Grouwels

Liesbet De Keersmaecker

De inrichting van de openbare ruimte moet genderbewust gebeuren. Een stad is pas veilig als openbare pleinen veilig zijn voor vrouwen. De stadsbesturen moeten de kennis en ervaring van vrouwen erbij betrekken, en kiezen voor vrouwelijke architecten.

In het Brussels parlement zitten 89 mannen en 37 vrouwen of 41,57%. De deelname van vrouwen aan de adviesorganen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voldoet aan de minimumeisen van 33% vrouwen. Brigitte Grouwels waakt over de aanwezigheid van vrouwen in topposities van ministeries. Beleidsmaatregelen hebben maar kans op slagen als ze gedragen worden door een breed vlak van actoren. De Adviesraad Gelijke Kansen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zou kunnen zetelen in een **op te richten gelijkkekansenhuis** voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, naar analogie van Amazone. Dit is een wens van Grouwels.

Daphne, het Europees project tegen partnergeweld, verdient opvolging.

We kunnen al deze verworvenheden kracht bijzetten door een substantiële verbetering van genderstatistieken op EU-niveau en lager. Cijfers vertellen vaak meer dan woorden.

Michelle Bribosia, afgevaardigde van Joëlle Milquet

Artikel 13 van de Europese grondwet zit vol goede bedoelingen, maar het zegt dat de Europese Raad maatregelen *kan* nemen voor alle discriminatiegronden. Dat heeft ons vrouwen enorm benadeeld. De vrouwelijke parlementairen hebben gevochten om de discriminatie m/v in de grondwet te krijgen, maar dat was tweederangs voor alle betrokkenen. Onder het Franse voorzitterschap heb ik me opgewonden. Eén vrouw heeft op het laatste moment de gelijkheid m/v ter sprake gebracht. Maar tijdens het Belgische voorzitterschap in de tweede helft van 2010 zal minister Milquet zeer oplettend zijn!

Katlijn Malfliet zei daarnet dat vrouwen in Rusland hoopten dat hun ideaal van vrouwen aan de haard gerealiseerd wordt! Magdeleine Willame wees erop dat de Tsjechen tijdens de conferentie over het gezin de kinderopvang wilden terugschroeven! We moeten erg opletten voor een terugkeer naar conservatieve waarden vanuit het Oostblok.

Voor Joëlle Milquet is werk en gelijke kansen van vrouwen en mannen een prioriteit. Milquet weet dat die twee het middel zijn om armoede te bestrijden en sociale ongelijkheid te verminderen. Ze heeft veel aandacht voor de combinatie van arbeid en zorg. Tijdskrediet en andere maatregelen vindt ze belangrijk. Ze wil die voor mannen aantrekkelijk maken zodat ook zij ouderschapsverlof opnemen. Als we vrouwen aan het werk willen houden moeten we strijden tegen de loonkloof. Er is behoefte aan indicatoren die toelaten de loonkloof in alle lidstaten te vergelijken. Vrouwen zijn noodzakelijk voor economische vooruitgang. Ze mogen zich niet terugtrekken in tijden van crisis.

Sandrine Debunne, adviseur van Rudi Demotte

Wij hebben in de Franse gemeenschap tal van maatregelen genomen op het vlak van gendergelijkheid. Het begrip 'diversiteit' wordt sterk bekritiseerd door de vrouwenbeweging omdat het gendergelijkheid verdrinkt. Daarom werd het federale Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen opgericht.

Donatienne Grégoire, adviseur van Olivier Chastel

We willen het contact tussen de burgermaatschappij en Europa bevorderen. We hebben tijdens het Belgische voorzitterschap heel wat gepresteerd op het vlak van communicatie, promotie, website, een nieuw gelijkekansenplan, acties tegen geweld, een Europees pact voor gendergelijkheid; Ons volgende doel is een prioriteitenlijst in overleg met andere landen om voorstellen te doen aan de Raad in december 2009. Dat sluit niet uit dat elke individuele lidstaat een programma kan opstellen.

Vragen uit het publiek

Moderator: Myriam Van Varenbergh, advocaat, Bureau lid Amazone

De vrouwenproblematiek is aan het verdrinken in "diversiteit", ook op Europees vlak. De Commissie Vrouwenrechten is nu omgevormd tot de Commissie Vrouwen én Gelijke kansen. Ik betreur dat. Na een regering te hebben gehad die vergat een minister van gelijke kansen aan te wijzen, na een minister te hebben gehad die vergat dat hij gelijke kansen tot bevoegdheid had, ben ik blij dat we nu een zeer competente minister hebben in Joëlle Milquet.

We hebben nog 15 minuten voor vragen uit het publiek

Vragen:

- 1** Kan er iets gedaan worden aan sneller openbaar vervoer in Brussel? Vrouwen moeten na hun werk snel thuis zijn om voor de kinderen te zorgen.
- 2** Elke crisis kent zijn goede kanten. Maak er gebruik van om de gelijke toegang tot de arbeidsmarkt wettelijk te betonen. Er is al een wetsontwerp van Miet Smet om de arbeidstijd gelijk te verdelen: mannen en vrouwen werken allebei $\frac{3}{4}$ om de combinatie arbeid/zorg te versoepelen
- 3** Wat doen jullie om te zorgen dat vrouwen hun stempelgeld niet verliezen in de komende crisis?
- 4** Moederschap is een sociale functie, maar voor ondernemingen is het een risico en een last. Kan de eerste maand ten laste van de werkgever niet gemutualiseerd worden?

Slotwoord door Magdeleine Willame-Boonen

Het publiek heeft met zijn vragen en opmerkingen getoond dat het begrepen heeft dat de vrouwenstrijd ver van gestreden is.

Slotwoord door Katlijn Malfliet.

Er is een aantal fundamentele zaken duidelijker geworden. Vrouwenrechten zijn zo belangrijk dat we niet tevreden kunnen zijn met een inspanningsverbintenis, we moeten radicaler zijn in het afdwingen van onze rechten, zodat we ook door mannen gehoord worden, die hier jammer genoeg zo weinig talrijk aanwezig zijn.

Verslag: Brigitte Rys